

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра теорії архітектури

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

«Затверджую»

Завідувач кафедри

Гелена КОВАЛЬСЬКА

Розробник силабуса

Гелена КОВАЛЬСЬКА

СИЛАБУС

Теоретичні основи архітектури

(назва, шифр освітньої компоненти (дисципліни))

1) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова) обов'язкова

2) Контактні дані викладача: (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА)

Завідувач кафедри теорії архітектури, доктор архітектури, професор

Ковальська Гелена Леонідівна

Kovalska.gl@knuba.edu.ua

<https://www.knuba.edu.ua/kovalska-gelena-leonidivna/>

Тімохін В.О., доктор. арх., професор, завідувач кафедри ДАС

Шебек Н.М., доктор. арх., професор, завідувач кафедри містобудування

Товбич В.В., доктор арх., професор, завідувач кафедри ІТА

Куцевич В.В., доктор. арх., професор, завідувач кафедри АПЦБС

Слепцов О.С., доктор. арх., професор, завідувач кафедри ОААП

Яценко В.О., доктор арх., доцент, завідувач кафедри ЛРТ

3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс):

дисципліни магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 191

4) Коротка анотація дисципліни

Мета дисципліни полягає у підвищенні рівня філософської, теоретичної та фахової підготовки аспірантів у сфері організації архітектурно-містобудівних досліджень штучного оточення людини, вивчення теоретичних засад архітектури та містобудування на основі послідовного оволодіння засобами, методами та прийомами дослідницької роботи в галузі архітектури, моделювання та прогнозування процесів і явищ в архітектурі, засвоєння основних понять, моделей та сформульованих на їх основі закономірностей соціально-економічного розвитку архітектурних та містобудівних об'єктів.

5) Структура курсу:

Загальна кількість кредитів ECTS	7,5
Сума годин:	225
Вид індивідуального завдання	РГР
Форма контролю	екзамен

6) Зміст курсу:

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні підходи в архітектурно-містобудівних дослідженнях

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

Лекція 1. Комплексний і системний підходи в архітектурі та містобудуванні

1. Підхід як теоретико-методологічна категорія
2. Відмінність комплексного і системного підходу.
3. Сутність системного світогляду.
4. Загальні положення і принципи системного дослідження.

Лекція 2. Середовищний підхід до аналізу та формування урбанізованого оточення

1. Постмодерністська концепція розвитку архітектури та містобудування.
2. Архітектурно-містобудівне середовище як феномен розвитку Homo urbanus (Людини міської).
3. Теоретико-методологічні принципи і методи в середовищних дослідженнях.

Лекція 3. Синергетичний і ноосферний підхід до проблем еволюційного розвитку

1. Загальні положення міської синергетики.
2. Теоретико-методологічні принципи синергетичного і ноосферного підходів
3. Проблеми сталого розвитку й ідеї гуманізації штучного оточення.

Теми практичних занять

Практичне заняття 1. Аналіз відповідностей і відмінностей комплексного і системного підходів.

Практичне заняття 2. Шляхи впровадження середовищних принципів в архітектурно-містобудівних дослідженнях.

Практичне заняття 3. Актуальність і перспективність застосування урбосинергетичних досліджень.

Практичне заняття 4. Потенціали розвитку ноосферного підходу.

Практичне заняття 5. Вплив альтернативних напрямів на розвиток архітектурно-містобудівної теорії та практики.

Контрольні питання

- 1) Дайте характеристику теоретико-методологічного підходу з філософських позицій.
- 2) Визначте схожість і відмінність комплексного і системного підходів в архітектурі та містобудуванні.
- 3) Сформулюйте загальні принципи системного підходу.
- 4) Охарактеризуйте середовищний підхід і його принципові відмінності від інших.
- 5) Урбоміське середовище як феномен розвитку архітектури, містобудування та урбаністики.
- 6) Розкрийте зміст загальних положень міської синергетики.
- 7) Які розділи містить міська синергетика.
- 8) Сформулюйте основні принципи міської синергетики
- 9) Висвітліть сутність і зміст ноосферного підходу.
- 10) Які альтернативні підходи існують в сучасній архітектурі та містобудуванні.

Змістовний модуль 2. Сучасні тенденції та перспективи розвитку урбанізованого середовища

Лекція 1. Просторовий розвиток територій на національному та регіональному рівнях

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

1. Цілі, завдання та індикатори сталого розвитку.
2. Цілі, структура і зміст Генеральної схеми планування території України.
3. Державна стратегія регіонального розвитку.
4. Території, що потребують державної підтримки.

Лекція 2. Використання потенціалу агломерацій, міст і селищ

1. Сучасний стан та перспективи розвитку агломерацій.
2. Сучасний стан та перспективи розвитку міст.
3. Сучасний стан та перспективи розвитку селищ.

Лекція 3. Гуманізація архітектурного середовища поселень

1. Сучасні тенденції гуманізації архітектурного середовища поселень.
2. Архітектурно-містобудівні принципи гуманізації життєвого середовища.
3. Методи удосконалення архітектурного середовища населених пунктів.

Теми практичних занять

Практичне заняття 1. Використання потенціалу агломерацій, міст і селищ.

Практичне заняття 2. Гуманізація архітектурного середовища поселень.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати цілі, завдання та індикатори сталого розвитку.
2. Охарактеризувати цілі, структуру і зміст Генеральної схеми планування території України.
3. Охарактеризувати державну стратегію регіонального розвитку України.
4. Назвати і охарактеризувати типи територій, що потребують державної підтримки.
5. Охарактеризувати сучасний стан та перспективи розвитку агломерацій.
6. Охарактеризувати сучасний стан та перспективи розвитку міст.
7. Охарактеризувати сучасний стан розвитку селищ.
8. Охарактеризувати сучасні тенденції гуманізації архітектурного середовища поселень.
9. Назвати і охарактеризувати архітектурно-містобудівні принципи гуманізації життєвого середовища.
10. Охарактеризувати прогресивні методи удосконалення архітектурного середовища населених пунктів.

Змістовний модуль 3. Парадигма теоретичних основ архітектури

Лекція 1. Основні принципи формування архітектурно-просторових структур

Лекція 2. Наукові методи дослідження архітектурно-містобудівних проблем

Лекція 3. Сучасні вимоги до написання і публікації наукових статей

Теми практичних занять

Практичне заняття 1. Застосування теоретичних основ архітектури в дисертаційному

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

дослідженні науковця

Практичне зв'язтя 2. Робота з теоретичною базою відповідно до теми дослідження

Змістовний модуль 4. Архітектурне проектування цивільних будівель і споруд

Лекція 1. Основи архітектурного проектування цивільних будівель і споруд

Вступ

1. Соціально-економічні передумови архітектурного проектування цивільних будівель і споруд.
2. Містобудівне обґрунтування архітектурно-планувальної організації цивільних будівель.

Лекція 2. Нормативні основи архітектурного проектування

1. Теоретичні засади формування нормативних документів у галузі архітектурного проектування.
2. Загальні нормативні вимоги до архітектурного проектування житлових та громадських будівель і споруд.

Лекція 3. Формування перспективних типів громадських будівель і споруд

1. Масові типи громадських будівель і споруд.
2. Багатофункціональні будівлі і споруди.

Теми практичних занять

Практичне заняття 1. Семінар. Обговорення принципів архітектурної організації цивільних будівель і споруд з врахуванням соціально-економічних та містобудівних чинників.

Практичне заняття 2. Виконання клаузури на тему: «Багатофункціональний громадський комплекс».

Змістовний модуль 5. Економіка, менеджмент, маркетинг у сфері архітектури і містобудування. Теоретико-методологічні основи моделювання та прогнозування в архітектурно-містобудівних дослідженнях.

Лекція 1. Інноваційні підходи і методи в дослідженні процесів і явищ в архітектурі та містобудуванні.

1. Інноваційні підходи і методи в дослідженні процесів і явищ в архітектурі та містобудуванні; розкриваються фундаментальні основи інновацій в архітектурі.
2. Основні принципи організації простору.

Лекція 2. Проогностичні моделі в архітектурно-містобудівній діяльності.

1. Проогностичні моделі в архітектурно-містобудівній діяльності.
2. Розглядаються загальнонаукові і спеціальні методи їх місце в архітектурних наукових дослідженнях.

Лекція 3. Наукові методи дослідження в соціології та економіці, як теоретичне підґрунтя в архітектурі та містобудуванні.

1. Проогностичні моделі в архітектурно-містобудівній діяльності.
2. Розглядаються загальнонаукові і спеціальні методи їх місце в архітектурних наукових дослідженнях.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

Теми практичних занять

Соціально-економічні основи в архітектурі та містобудуванні

Практичні заняття 1, 2. Робота з теоретичною базою відповідно до теми дослідження.

Змістовний модуль 6. Особливості структуро- та формотворення житла як відображення потреб сучасної людини

Лекція 1. Потреби людини і суспільства як основа для формування сучасного житла.

1. Суспільні та індивідуальні потреби людини та їх реалізація в архітектурі житла.
2. Архітектура житла як система.
3. Об'єктний ряд у функціонуванні житла, його елементи та умови його формування.
4. Комунікаційна система як головний просторово організуючий елемент.

Висновки

Лекція 2. Особливості структуро- і формотворення житла.

1. Сучасні напрямки у формуванні структури житла.
2. Структура житлового будинку та її елементи.
3. Класифікація типів структури.
4. Особливості побудови житлових будинків простої, складної і змішаної структури.
 5. Методика проектування житлової забудови вільної структури.
 6. Формотворення будинків як відбиття структурно-конструктивної системи та суспільних потреб в гармонізації середовища.

Висновки.

Лекція 3. Особливості формування типів житла у ринкових умовах.

1. Головні напрямки визначення номенклатури житлових будинків – радянсько-розподільчий та ринковий.
2. Типи сучасних житлових будинків як відбиття ринкових умов.
 - 2.1. Соціальне житло та особливості його формування.
 - 2.2. Комерційне житло різного рівня комфортності.
 - 2.3. Висококомфортне та елітне житло – специфіка функціонування, формування структури та зв'язку з середовищем.

Висновки.

Теми практичних занять

Надання навичок з формування структури житлових об'єктів різних типів (забудови, житлового будинку і квартири)

Практичне заняття 1. Формування структури змішаного типу багатопверхового житлового будинку.

Практичне заняття 2. Використання методики вільного структуроутворення для розробки планування мікрорайону.

Змістовний модуль 7. Природно-заповідні території глобальної мережі

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра теорії архітектури

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
191	Архітектура та містобудування ОНП «Архітектура та містобудування»	ОК.07

Лекція 1. Міждержавні природно-заповідні та біосферні об'єкти. Методи аналізу та типологія.

Лекція 2. Екологічні аспекти ландшафтної архітектури.

Лекція 3. Методи організації еколого-містобудівних систем.

Теми практичних занять

Практичне заняття 1. Інтегрована модель сучасного стану туризму в Україні і перспективи розвитку

Практичне заняття 2. Методи формування та розбудови туристичних маршрутів в Україні

Індивідуальне завдання

Реферат, у якому відображено зміст дисертаційного дослідження, актуальність теми, основні положення вступу (зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, мета дослідження, завдання, об'єкт, предмет, межі дослідження, методи дослідження, наукова новизна, практичне значення).

7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view?id=2694>